

Република Србија
Општина Ариље
Општинска управа
-Одељење за привреду и финансије-

У П У Т С Т В О
ЗА ПРИПРЕМУ БУЏЕТА ОПШТИНЕ АРИЉЕ ЗА 2024. ГОДИНУ
IV 01 број 400 - 220 /2023

24. јул 2023. године

А Р И Љ Е

На основу члана 31. став 1. тачка 2) и члана 40. Закона о буџетском систему („Службени гласник Републике Србије“ број 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013-исп., 108/2013 и 142/2014, 68/2015 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, и 118/2021 - др. закон), и Фискалне стратегије за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину Одељење за привреду и финансије општине Ариље, доставља корисницима буџета следеће:

УПУТСТВО

ЗА ПРИПРЕМУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ОПШТИНЕ АРИЉЕ ЗА 2024. ГОДИНУ СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА 2025. И 2026. ГОДИНУ

Увод

Правни основ

Поступак припреме и доношења буџета локалне власти уређен је Законом о буџетском систему („Сл. гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010 и 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013 и 142/2014, 68/2015 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018 и 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022, и 118/2021 - др. закон).

На основу члана 40. Закона о буџетском систему, локални орган управе надлежан за финансије издаје Упутство за припрему нацрта буџета локалне власти и доставља га директним корисницима буџетских средстава. Крајњи рок за доставу Упутства је 01. август.

Индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни су да припреме предлоге финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

Израда упутства за припрему буџета везана је за доношење Извештаја о фискалној стратегији Републике Србије за 2024 . годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину. Према буџетском календару министар финансија треба да достави УПУТСТВО за израду буџета локалној власти до 05. јула текуће године за наредну годину (члан 31. став 1. тачка 10. Закона о буџетском систему).

Министар финансија је у складу са чланом 36а. Закона о буџетском систему донео Упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину, које је општини Ариље достављено дана 05. јула 2023. године.

На основу смерница овог Упутства директни корисници средстава буџета локалне власти припремају предлог финансијског плана за 2024. годину, са пројекцијама за 2025. и 2026. годину и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије.

У погледу садржине предлога финансијског плана директних корисника средстава буџета сходно се примењују одредбе члана 37. Закона о буџетском систему, односно предлог финансијског плана обухвата:

1. расходе и издатке за трогодишњи период, исказане по буџетској класификацији;
2. детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања
3. родну анализу расхода и издатака

4. програмске информације

5. преглед примања за трогодишњи период на основу закључених уговора, као и оних чије је закључивање извесно у наредној фискалној години.

Као прилог предлога финансијског плана директни корисници буџетских средстава достављају извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године.

У складу са чланом 41. Закона о буџетском систему, директни корисници обавезни су да, у складу са смерницама и роковима, траже од индиректних корисника за које су одговорни, да доставе податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног буџетског корисника.

Индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни су да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

Истим чланом је предвиђено и да локални орган управе надлежан за финансије може да тражи непосредно од индиректних буџетских корисника податке о финансирању.

Приликом коришћења ових података, у поступку израде финансијских планова, мора се обратити додатна пажња на измене и допуне појединих закона, као и доношење нових закона у протеклом периоду, како би све радње око израде и доношења Одлуке о буџету општине Ариље биле у складу са важећим законским прописима.

Подсећамо на рокове у поступку припреме и доношења буџета, који се извршавају према буџетском календару:

- 15. септембар - директни корисници средстава буџета локалне власти достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за наредну и следеће две буџетске године;

Из наведеног разлога - Индиректни корисници достављају податке неопходне за израду финансијског плана директним корисницима најкасније до 01.09.2023. године како би се могли испоштовати рокови дефинисани чланом 31. Закона о буџетском систему.

Упутство за припрему буџета општине Ариље за 2024. годину садржи:

- 1) основне економске претпоставке и смернице за припрему буџета општине Ариље за 2024. годину;
- 2) опис планиране политике локалне власти у 2024. години,
- 3) процену прихода и примања и расхода и издатака за 2024. годину и наредне две фискалне године;
- 4) обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана корисника средстава буџета за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину;
- 5) смернице за припрему средњорочних планова директних корисника средстава буџета;
- 6) поступак и динамику припреме буџета општине Ариље и предлога финансијских планова корисника средстава буџета.
- 7) начин на који ће се у образложењу исказати родна анализа буџета локалне власти;
- 8) начин на који ће се исказати програмске информације.

У наредном делу текста, дајемо основне економске претпоставке и смернице за припрему предлога финансијског плана буџетских корисника и Одлуке о буџету локалне власти са средњорочним пројекцијама и инструкцијама у вези планирања прихода буџета.

1) Основне економске претпоставке и смернице за припрему предлога финансијских планова буџетских корисника и Одлуке о буџету локалне власти са средњорочним пројекцијама и инструкцијама у вези планирања прихода буџета

Правци фискалне политике у 2024. години

Макроекономска кретања у протеклом периоду под снажним су утицајем изласка из кризе изазване пандемијом и уласка у нову кризу услед конфликта у Украјини. Иако је у првој половини 2022. године остварен солидан раст БДП од скоро 4,0%, у овом периоду изостали су значајни негативни ефекти геополитичких дешавања на динамику домаће привредне активности. Међутим, у складу са очекивањима, ескалација сукоба у Украјини и заоштравање међународних економских и политичких односа, праћени рекордним ценама енергената и последично смањеној глобалној трговини и спољној тражњи, почела су временом да се одржававају и на домаћу економску активност. Већ током трећег квартала, међугодишње посматрано, раст привреде успорио је на 1,0%, да би у четвртој тромесечју економски раст износио свега 0,5% м.г. Успорена динамика инвестиција и растућа инфлација, уз повећану неизвесност и смањену спољну тражњу, као и нешто слабија пољопривредна сезона, главни су фактори који су утицали на динамику економске активности током друге половине 2022. године. Ипак у таквим околностима остварен је раст БДП од 2,3% у 2022. години. Знатно бољи епидемиолошки услови праћени растом економске активности допринели су повећаној стопи партиципације радне снаге и јачању тржишта рада, уз истовремено повећање реалних зарада и запослености. С друге стране најзначајнији негативан утицај конфликта у Украјини на домаћа макроекономска кретања током претходне године огледао се у расту инфлације и повећању дефицита текућег рачуна платног биланса. Раст инфлације за који се првобитно очекивало да ће бити привременог катактера као последица постепеног ишчезавања ефеката пандемије, додатно је убрзан пре свега услед повећања глобалних цена хране и енергената, тако да је у 2022. години раст потрошачких цена у просеку износио 11,9%.

Макроекономска кретања почетком 2023. године генерално су на нивоу пројектованих. Узимајући у обзир актуелне економске трендове и изгледе за међународно окружење Министарство финансија процењује да ће раст БДП у 2023. години износити 2,5%, док ће у 2024. години убрзати за 3,5%, што је непромењено у односу на претходна очекивања. Инфлација је у марту 2023. године међугодишње посматрано достигла врхунац и износила је 16,2%, тако да се од априла нашла на опадајућој путањи уз очекивани знатнији пад у другој половини текуће године. У смеру смиривања инфлаторних притисака деловаће досадашње заоштравање монетарних услова, слабљење ефеката глобалних фактора који су водили расту цена енергената и хране у претходном периоду, као и успоравање увозне инфлације. Повратак инфлације у границе циља очекује се средином 2024. године.

Основне макроекономске претпоставке за 2024. годину

	2023.	2024.
БДП, млрд РСД	8103,5	8773,6
Стопа номиналног раста БДП, %	14,3	8,3
Стопе реалног раста БДП, %	2,5	3,5
Потрошачке цене (годишњи просек)	12,5	4,9

Извор: Фискална стратегија за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину

Циљеви фискалне политике су усмерени на одржавање фискалне стабилности и смањења учешћа јавног дуга у БДП. Срењорочни фискални оквир предвиђа постепено смањење дефицита опште државе на ниво од 1,5% БДП до 2026. године и пад учешћа јавног дуга испод 52%. Пројекције фискалних агрегата у периоду од 2024. до 2026. године заснивају се на пројекцијама макроекономских показатеља за наведени период, планираној пореској политици која подразумева даље усаглашавање са законима и директивама ЕУ и фискалним и структурним мерама, укључујући и даљу реформу великих јавних предузећа. У 2024. години предвиђен је дефицит у износу од 2,2% БДП. Циљеви фискалне политике у наредном средњорочном периоду биће обезбеђење стабилне позиције јавних

финансија и опадајућа путања јавног дуга. Смањење учешће дуга је уско везано за снижавање дефицита као главног фактора задуживања, тако да динамика спуштања дефицита опредељује и промену кретања дуга. Опредељење је да се и поред високе неизвесности у погледу глобалних економских токова, фискална политика усмери на уравнотежење и стабилизацију јавних финансија, како би се наставио тренд смањења учешћа јавног дуга у БДП и оснажили фундаменти који подржавају привредни раст. Паралелно са тим потребно је обезбедити простор за правовремену реакцију фискалне политике на економске шокове. средњорочни фискални оквир предвиђа умерено напуштање експанзивне фискалне политике која је била присутна током пандемије а с обзиром на неизвесну економску ситуацију, буџет ће свакако представљати „сигурносну мрежу“ у случају ескалације неповољних кретања. Са једне стране обезбедиће се континуитет развојних и социјалних програма, а са друге стране одрживост јавних финансија и наставак смањења нивоа јавног дуга у смислу учешћа у БДП. Расположив фискални простор у 2024. години биће опредеље за повећање пензија и плата у јавном сектору, наставак реализације проритетних капиталних инвестиција, као и наставак пореског растеређења привреде.

2) Планирана политика локалне власти у 2024. години

У периоду од 2024. до 2026. године општина Ариље ће наставити да обавља изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којим се регулише ова област. Активности општине Ариље у 2024. години биће првенствено усмерене на:

- урбанизам и просторно планирање,
- одржавање и ширење комуналних услуга (водоснабдевање, прикупљање и одношење смећа, управљање отпадним водама, јавна хигијена, уређење и одржавање зеленила, јавна расвета, саобраћајна инфраструктура и остале комуналне услуге), са посебним акцентом на путну инфраструктуру.
- вођење економске и развојне политике,
- пољопривреда и рурални развој,
- заштита животне средине, са акцентом на примену мера за побољшање енергетске ефикасности јавних објеката;
- обезбеђивање услова за рад локалне установе у култури,
- организација културних и спортских активности и манифестација,
- опорезивање, финансијско управљање и буџетирање,
- пружање осталих услуга грађанима у складу са Законом.

Општина Ариље ће обављати поверене и пренесене послове из области:

- државне управе,
- социјалне заштите,
- здравствене заштите,
- предшколског, основног и средњег образовања,
- екологије и очувања животне средине,
- рада инспекцијских служби и др.

Политика локалних власти ће бити усмерена на обезбеђење средстава за несметано функционисање Општинске управе и свих корисника буџетских средстава у области образовања, културе, спорта, туризма, социјалне заштите.

Средства за зараде запослених обезбедиће се у законом утврђеним оквирима, а средства за материјалне трошкове и текуће одржавање опреме и објеката у зависности од исказаних потреба и утврђених приоритета, водећи рачуна о интенцијама за смањење јавне потрошње.

Значајна средства ће се обезбедити и за издвајања за социјалну заштиту (једнократне помоћи, подршка успешним ученицима и студентима, опрема за новорођену децу, лични пратилац, помоћ старима, клуб боравка за лица ометена у развоју, помоћ брачним паровима у поступку вантелесне оплодње, трошкови превоза ученика), активности Црвеног крста, стамбено збрињавање избеглих и интерно расељених лица у сарадњи са Комесаријатом

за избеглице, као и друга издвајања у складу са Одлуком о правима и услугама у социјалној заштити на територији општине Ариље.

За капитално одржавање и капиталну изградњу средства ће се обезбедити делом из средстава месног самодоприноса као и из средстава наменских трансфера од других нивоа власти и добровољних прилога грађана.. Приоритет ће имати програми, односно инвестиције у саобраћајну инфраструктуру (путеви, мостови) започете у овој или ранијим годинама, али, и инвестиције којима се на инфраструктурним објектима спречавају или отклањају последице штета од елементарних непогода. Рангирање капиталних пројеката по приоритетима врши Комисија за капиталне инвестиције у складу са одредбама Уредбе о садржини, начину припреме и оцене, као и праћењу спровођења и извештавању о реализацији капиталних пројеката („Службени гласник РС“ број 63 од 28. јуна 2017. године).

3) Процена прихода и примања и расхода и издатака за 2024. годину и наредне две фискалне године

1. Основ политике планирања прихода и расхода мора бити у складу са реалним пројекцијама буџета општине за 2024. годину.

2. При изради предлога финансијских планова за 2024. годину, корисници буџета треба да планирају расходе и издатке до нивоа утврђених овим Упутством, водећи рачуна при томе о донетим одлукама, уговореним обавезама и друго, од стране Скупштине општине, односно надлежног органа општине Ариље.

3. Ради сагледавања могућности буџета општине Ариље за 2024. годину и наредне две године, даје се следећа пројекција прихода и примања:

(у 000 динара)

Ек. кл.	О П И С	Процена	Пројекција		
		2023	2024	2025	2026
3	Пренета средства из претходне године	133.662	40.000	20.000	20.000
71	Порези	518.904	549.400	570.000	580.000
732	Донације	86	100	5.000	5.300
733	Трансфери	97.863	98.800	109.000	120.000
74	Други приходи	96.315	61.000	70.000	75.000
77	Меморандумске ставке	272	1.330	500	500
7	Текући приходи	713.440	710.630	754.500	780.800
8	Примања од продаје нефинансијске имовине	1.160	1.000	500	500
	УКУПНИ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА И ПРЕНЕТА СРЕДСТВА	848.262	751.630	775.000	801.300

Пројекција прихода и примања извршена је на нивоу укупних средстава (сви извори финансирања). Пројекција извршена на основу тренутно важеће законске регулативе и показатеља о извршењу у 2022. години и првом делу 2023. године, као и макроекономских претпоставки из Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. и пројекција за 2025. и 2026. годину.

- 4) Обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног буџетског корисника буџета општине Ариље за 2024. годину са пројекцијама за наредне 2 фискалне године у 000 дин.

ДИРЕКТНИ / ИНДИРЕКТНИ КОРИСНИК	Процена за 2023. годину	Пројекција за 2024. годину	Пројекција за 2025. годину	Пројекција за 2026. годину
Скупштина општине	12.500	14.500	12.500	12.500
Председник општине	5.800	5.800	6.500	6.500
Општинско веће	1.400	1.400	1.500	1.500
Општинско правобранилаштво	2.400	2.400	2.500	2.500
Општинска Управа без индиректних корисника:	650.312	550.480	564.000	590.300
Предшколска установа „Ариље“	131.500	132.000	138.000	138.000
Месне заједнице	7.050	7.050	7.000	7.000
Библиотека „Добрило Ненадић“	21.800	22.000	27.000	27.000
Спортско туристички центар	15.500	16.000	16.000	16.000
Укупни расходи и издаци	848.262	751.630	775.000	801.300

На основу пројекција о остварењу прихода и примања буџета општине Ариље у досадашњем периоду и процене остварења до краја 2023. године, дужни су да предлоге својих финансијских планова задрже у оквиру износа који је опредељен почетном Одлуком о буџету општине Ариље за 2023. годину.

Приликом планирања буџета, сви буџетски корисници су дужни да се придржавају начела рационалности и штедње. У оквиру ограничених средстава, буџетски корисници као приоритет треба да планирају законске и уговорене обавезе (плате, накнаде, закључене уговоре, преузете обавезе и сл.).

5. Смернице за припрему средњорочних планова директних корисника средстава буџета општине Ариље

Планирање масе средстава за плате запослених у 2024. години

1. Законско уређење плата

Плате запослених у јавном сектору уређене су Законом о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 18/16, 108/16, 113/17, 95/18, 86/19, 157/20 и 123/21).

Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су и у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/01, 62/06...113/17 - др.закон), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима

(„Службени гласник РС”, бр. 44/08 - пречишћен текст, 2/12, 113/17-др.закон, 23/18, 95/18 - др. закон, 86/19 - др. закон, 157/20 - др. закон и 123/21-др. закон).

Приликом обрачуна и исплате плата за запослене у предшколским установама и другим јавним службама (установе културе) примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01, ... 157/20 - др. закон, 19/21, 48/21 и 123/21 - др. закон).

2. Законом уређена основица за обрачун плата

Приликом обрачуна и исплате плата запослених код корисника буџета локалне власти примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије, до почетка примене одредаба Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

3. Планирање масе средстава за плате у одлукама о буџету за 2024. годину

Средства за плате задржана су на нивоу средстава планираних Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину, а евентуална корекција износа планираних средстава за плате извршиће се у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину и процене потребних средстава за расходе за запослене за 2024. годину.

Средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених.

Уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2024. годину и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на начин како је наведено, министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним ограничењем.

Министар надлежан за послове финансија ближе ће уредити начин и садржај извештавања о броју запослених на неодређено и одређено време у 2024. години.

Средства која су била планирана за новозапошљавање у 2024. години не могу се користити за повећање плата запослених који већ раде.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2024. години не треба планирати обрачун и исплату поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење) осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2024. години.

Такође, у 2024. години не могу се исплаћивати запосленима код директних и индиректних корисника буџетских средстава локалне власти, награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса.

Остале економске класификације у оквиру групе 41 - Расходи за запослене, планирати крајње рестриктивно.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗИ

Група конта 41 – Расходи за запослене

Локална власт је у обавези да у одлуци о буџету за 2024. годину, у делу буџета који садржи норме битне за извршење буџета, у посебној одредби исказе број запослених на неодређено и одређено време, за које су у буџету локалне власти обезбеђена средства.

Уколико се изменама или допунама Одлуке о буџету локалне власти мењају подаци достављени у Прилогу 1, неопходно је доставити измењене (допуњене) табеле са образложењем и документацијом која потврђује да је било неопходно извршити одређене промене у односу на усвојену Одлуку о буџету.

Табела 1. је табела са податком о броју запослених у 2023. години и планираним бројем запослених у 2024. години, по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима финансирања.

Табела Т1 се аутоматски попуњава подацима из табела Т1.1, Т1.2 и Т1.3 које је потребно попунити.

- Т1 - Укупан број запослених чије се плате финансирају из свих извора на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.1 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 01 на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.2 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 04 на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.3 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 05-08 на економским класификацијама 411 и 412.

Табеле Т1.1, Т1.2 и Т1.3 попуњавају се тако што се попуњавају колоне "број запослених на неодређено време" и "број запослених на одређено време" по корисницима и то само у редовима са празним ћелијама. Осенчене ћелије се не попуњавају.

Указујемо да је обавезно да образложење Одлуке о буџету садржи Табелу 2 (у Прилогу 1. Упутства), у којој је неопходно попунити, упоредо по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима, следеће:

- маса средства за плате исплаћена за период I-X у 2023. години и планирана пројекција за период XI-XII у 2023. години у складу са одредбама члана 44. Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину и
- планирана средства за плате за 2024. годину.

Приликом попуњавања Табеле 2. попуњавају се само колоне са масом средстава за плате по корисницима и изворима, тако што се уноси износ масе средстава само у редовима са празним ћелијама, а осенчене ћелије се не попуњавају. Колоне са бројем запослених се аутоматски попуњавају подацима из табеле Т1.

Табела 3. је табела са бројем запослених чије се плате исплаћују из буџета са осталих економских класификација.

Табела 4. представља приказ планираних и исплаћених средстава у 2023. години и планираних средстава у 2024. години на економској класификацији 416, као и пратећи број запослених по овом основу. Напомињемо да се у овој табели приказују планирана/исплаћена средства за јубиларне награде и/или по другом основу, при чему је потребно у табели нагласити који је основ у питању (награде и сл.).

Табела 5. односи се на преглед броја запослених и средстава за плате у 2024. години по звањима и занимањима у органима јединица локалне власти, а у којој је потребно унети коефицијенте, додатке за минули рад, додатке за прековремени рад и приправност и број запослених у органима и организацијама локалне власти.

Табела 6. односи се на преглед исплаћених средстава на економским класификацијама 413-416 у 2023. години, као и планираним средствима у 2024. години.

Штампани формат табела Прилога 1- Преглед броја запослених и средстава за плате, треба имати печат и потпис одговорног лица као и број телефона.

Група конта 42 - Коришћење услуга и роба

У оквиру групе конта која се односе на куповину роба и услуга, потребно је реално планирати средства за ове намене у 2024. години, водећи рачуна да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 - Стални трошкови).

Препорука је да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћене Законом (уговори о делу, уговори о привремено повременим пословима и др).

Посебно је приликом планирања ове групе конта потребан крајње реалан приступ и са аспекта Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС”, бр. 119/12, 68/15 и 113/17, 91/19, 44/21, 130/21, 120/21 - др. закон и 138/22).

Група конта 45 - Субвенције

У оквиру субвенција неопходно је преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције. Приликом планирања средстава за субвенције и њихових намена посебно треба имати у виду све прописе који се тичу државне помоћи.

Група конта 48 - Остали расходи

Приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 - Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

6. Финансијска помоћ Европске уније (ИПА I и ИПА II)

Један од извора финансирања пројеката на локалном нивоу је и финансијска помоћ Европске уније, у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи (ИПА II и ИПА III)а у складу са Законом о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) („Службени гласник РС - међународни уговори“ број: 19/14) и Законом о потврђивању Оквирног споразума о финансијском партнерству између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) („Службени гласник РС - међународни уговори“, број: 6/22 од 12. децембра 2022. године).

На основу финансијских споразума потписаних Између Владе Републике Србије и Европске комисије, који се односе на спровођење пројеката претприступне помоћи неопходно је обезбедити одговарајући износ средстава националног учешћа.

Директни корисници средстава буџета локалне власти, у случају када су крајњи корисници програма и пројекта, дужни су да обезбеде износ националног учешћа према правилима уговарања и набавки које дефинише и објављује Европска комисија за спровођење спољних акција (тзв. PRAG правила). Процедuru јавних набавки спроводи Тело за уговарање (Министарство финансија - Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ).

У моменту планирања финансијских средстава намењених за национално учешће на локалном нивоу у оквиру одобрених пројеката и програма, потребно је поштовати следећа правила:

- Корисници буџетских средстава одговорни су за правилно планирање, у складу са предвиђеном динамиком спровођења, износа расхода и/или издатака за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ

- Буџетски корисници, који не испланирају довољан износ средстава за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ, морају да изврше преусмеравање средстава са других својих апропријација и/или програма;
- Средства планирана за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ не могу се користити у друге сврхе;
- Имајући у виду да је реализација годишњег ИПА програма вишегодишња и да се не подудара са националном буџетском годином, потребно је распоредити опредељена средства из једне године буџета ЕУ у неколико година буџета Републике Србије у складу са Планом јавних набавки и уговором дефинисаном динамиком спровођења;
- Буџетски корисници расходе и/или издатке планирају у оквиру шифре пројеката и програма за које је предвиђено финансирање из извора 01 – општи приход буџета (за део којим се финансира национално учешће).
- У складу са Оквирним споразумима, Република Србија мора да обезбеди средства за надокнаду нерегуларно утрошених средстава (као последицу неправилности или превара), у случају када није могуће наплатити настале дугове, па у складу са наведеним, буџетски корисници планирају расходе и/или издатке на име покрића надокнаде нерегуларно утрошених средстава у складу са процењеном вредношћу исте (која је настала као последица неправилности или превара), а у случају када није могуће наплатити настале дугове, на економској класификацији 485 - Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа, у оквиру шифре програма и пројекта.
- У случају да су буџетски корисници потписници уговора о бесповратним средствима (грантова) одговорни су и за планирање трошкова на извору 01 на име насталих нерегуларности.
- Приликом планирања средстава за национално учешће не треба у предлогу финансијских планова рачунавати трошкове ПДВ.
- Буџетски корисници одговорни су и за планирање трошкова на извору 01 на име камата због кашњења у плаћању и пенала/казни које настају приликом спровођења програма и пројекта.
- За уговоре о радовима, у случају да је потребно да се обезбеде средства на име трошкова за додатне и/или непредвиђене радове, неопходно је да буџетски корисници планирају већи износ националног учешћа, у складу са процењеном вредношћу додатних и/или непредвиђених радова.
- За *FIDIC* уговоре о радовима неопходно је да у 2024. години буџетски корисници планирају средства на извору 01 за покриће трошкова комисије за решавање спорова.
- У складу са релевантним финансијским споразумима и Планом јавних набавки Сектора за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ Министарства финансија, као и у складу са уговором дефинисаном динамиком спровођења, буџетски корисници локалне власти у обавези су да обезбеде средства националног учешћа.

7. Смернице за исказивање издатака за капиталне пројекте

Класа 5 - Издаци за нефинансијску имовину

У циљу ефикасног планирања, важно је да корисници расходе за текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме (за молерске, зидарске радове, поправке електронске и електричне опреме, замена санитарнија, радијатора и сличне послове), којима се чува употребна вредност зграда, објеката и опреме у стању које је било у

тренутку изградње, односно реконструкције и којима се не увећава њихова инвестициона вредност планирају на апропријацији економске класификације 425 - Текуће поправке и одржавање, док се средства за капитално одржавање (значајни, дугорочни радови на реновирању и унапређењу постојећих објеката и опреме, адаптација, реконструкција, санација и др.) планирају на контима класе 5.

Приликом планирања и реализације капиталних пројеката јединице локалне самоуправе треба увек да имају у виду период који је потребан за реализацију пројеката и динамику плаћања који прати исти, те да сходно наведеном размотре могућност вишегодишњег финансирања истих, а у циљу спречавања оптерећења буџета.

Такође, приликом приказивања вишегодишњих издатака за капиталне пројекте у буџету за 2024. годину и наредне две године, потребно је приказати не само оне капиталне пројекте који ће започети у 2024. години, већ и оне који су започети у претходним годинама а чија је реализација у току и при томе навести све релевантне податке везане за исте (годину почетка финансирања, годину завршетка финансирања, укупну вредност пројекта, изворе финансирања, тј. приходе из буџета, трансфере од других нивоа власти итд.).

Капитални пројекти

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које је саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса.

Капитални пројекти планирају се и укључују у буџет у складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Службени гласник РС“, бр. 51/19 и 139/22).

8. Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалне самоуправе

Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа који функционишу у оквиру Управе за трезор, пружа увид у Одлуке о буџету јединица локалних самоуправа, увид о расположивим средствима по утврђеним апропријацијама као и контролу извршења до износа расположивих апропријација. Праћење, контрола и извештавање брши се по свим елементима буџетске класификације у складу са чланом 29. Закона о буџетском систему.

Евидентирањем расхода и издатака на основу података из платног промета Управе за трезор обезбеђује се дневно праћење усклађености коришћења средстава у односу на усвојене Одлуке о буџету, не ремети се надлежност локалних власти у извршавању својих буџета и онемогућава се реализација плаћања која нису у складу са расположивим износима на апропријацијама.

Функционалности система омогућавају извршавање следећих активности:

- . Регистрацију корисника и администрацију корисничких налога
- . Учитавање шифарника буџетских класификација и шифарника платног промета
- . Учитавање приходних и расходних апропријација утврђених Одлуком о буџету, Изменама и допунама Одлуке о буџету јединице локалне самоуправе, као и актом о привременом финансирању
- . Учитавање промена над апропријацијама током буџетске године
- . Аутоматско преузимање података о прослеђеним и реализованим платним налозима из платног промета Управе за трезор
- . Контролу и одбијање платних налога који би довели до нарушавања расположивих износа на утврђеним апропријацијама
- . Преглед и сравњење непрепознатих уплата и исплата у систему
- . Преглед података о блокираним корисницима јединица локалних самоуправа по основу принудне наплате
- . Извештавање

Јединице локалне самоуправе учитавањем структурних фајлова достављају податке о утврђеним апропријацијама, променама апропријација у току буџетске године, повраћајима и прекњижавању погрешно евидентираних расхода и издатака, односно прихода и примања.

Извршавање платних трансакција врши се у складу прописаном структуром позива на број Задужења Правилника о изменама и допунама Правилника о начину и поступку обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора („Сл. гласник РС“ број 91/2021). Шифарник мапирања шифре програмске класификације за аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе је саставни део Правилника и Упутства за припрему Одлуке о буџету локалне власти.

Имајући у виду наведено, Министарство финансија указује свим локалним властима да је чланом 4. став 4. Закона о буџетском систему, између осталог, прописано да се приликом припреме и извршења буџета мора поштовати принцип тачности, тј. да приходи и расходи у буџету морају бити приказани у потпуности и што тачније како не би долазило до одступања између буџета као плана прихода и примања, односно расхода и издатака с једне стране и његове реализације са друге стране.

С тим у вези, Министарство финансија указује свим локалним властима да је чланом 6. став 2. Закона о буџетском систему прописана одговорност Скупштине локалне власти за доношење буџета, док је чланом 7. став 2. истог закона прописана одговорност надлежног извршног органа локалне власти за извршење буџета локалне власти.

Сходно наведеном јединице локалне самоуправе имају одговорност у погледу тачности података које се уносе у ИСИБ АП ЈЛС, тј. да исти морају у свему одговарати усвојеној Одлуци о буџету, изменама и допунама Одлуке о буџету (ребалансу) и акту о привременом финансирању, као и обавезу да приликом извршења буџета у свему поступају у складу са важећим законским прописима.

Према томе, потребно је да све локалне власти, након учитавања података у систему, обавезно изврше проверу исправности истих и да не врше плаћања са буџетских линија код којих постоји неслагање са усвојеном Одлуком о буџету.

Исправке погрешно унетих података могу се извршити само кроз усвајање измена и допуна Одлука о буџету и учитавањем утврђених апропријација са шифром разлога 02 у систему.

9. Припрема буџета у складу са програмском методологијом

Унапређење буџетског процеса кроз примену програмског буџетирања представља део реформе управљања јавним финансијама којим се ставља нагласак на утврђивање приоритета и оптимизацију потрошње у циљу подстицања привредног раста и ефикасног пружања квалитетних услуга јавне управе.

Упутство за израду програмског буџета, као и Анекс 5 којим је дефинисана униформна програмска структура буџета ЈЛС за израду одлуке о буџету ЈЛС за 2024. годину и документ који садржи циљеве програма и програмских активности и листу униформних индикатора могу се наћи на сајту Министарства финансија (www.mfin.gov.rs).

Прелазак са линијског буџета на програмски буџет, значајно је утицао на измену начина израде финансијских планова, извршење буџета као и праћење извршења буџета.

Прелазак на програмски буџет, праћење извршења тог буџета, извршење рекламација, рефундација и повраћаја средстава из буџета, захтева и промену структуре елемента „позив на број задужења“ на платним налозима које испостављају корисници буџетских средстава.

Из наведених разлога, а ради ефикасног праћења извршења буџета јединица локалне власти у односу на донете одлуке о буџетима јединица локалне власти, извршено је мапирање програма (сваком програму је додељена словна ознака). У структури елемента „позив на број задужења“ за јединице локалне власти ће се налазити словна ознака програма у складу са следећом табелом

Словна ознака	Програм	Шифра	Назив
А	1	1101	СТАНОВАЊЕ, УРБАНИЗАМ И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
В	2	1102	КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ
У	3	1501	ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

G	4	1502	РАЗВОЈ ТУРИЗМА
D	5	0101	ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ
E	6	0401	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Z	7	0701	ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
I	8	2002	ПРЕДШКОЛСКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
J	9	2003	ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
K	10	2004	СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
L	11	0902	СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА
M	12	1801	ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА
N	13	1201	РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА
O	14	1301	РАЗВОЈ СПОТРА И ОМЛАДИНЕ
P	15	0602	ОПШТЕ УСЛУГЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
R	16	2101	ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
S	17	0501	ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

Напомена: словне ознаке програма треба користити само приликом попуњавања налога за пренос, док у одлукама о буџету треба користити шифре програма;

10. Родно одговорно буџетирање

У оквиру спровођења реформе јавних финансија започет је процес унапређења програмског модела буџета кроз увођење принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес. До 2024. године предвиђено је да се заокружи процес постепеног увођења родноодговорног буџетирања за све буџетске кориснике на свим нивоима власти, сходно члану 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 103/15, 72/19 и 149/20), путем плана његовог постепеног увођења који доноси покрајински секретаријат за финансије, односно надлежани орган јединице локалне самоуправе.

Имајући у виду наведени члан Закона којим је прописан рок за примену одредаба које се односе на родно одговорно буџетирање у целини до доношења буџета локалних власти за 2024. годину, потребно је да надлежни орган локалне власти донесе годишњи план за увођење родно одговорног буџетирања са препоруком да се у припреми одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину утврди циљ чијим остварењем се очекује да буду мапирани активности са аспекта циљева утврђених прописима који уређују родну равноправност и антидискриминицију, као и да на основу тога буду одређени приоритети за родно одговорно планирање. У складу са дефинисаним родно одговорним циљевима потребно је планирати показатеље, а показатељи који се односе на лица требало би да буду разврстани по полу.

Додатно, већ постојеће РОБ циљеве и показатеље је потребно даље унапређивати у правцу, а на основу искуства у досадашњој примени.

Израда грађанског буџета, као инструмента за повећање транспарентног исказивања на који начин и у које сврхе се користе јавна средства, представља својеврстан водич за грађане којима треба да се приближе надлежности и начин финансирања послова који се обављају у њиховим општинама и градовима. У циљу информисања и појашњења грађанима о начину трошења и за које сврхе се троше буџетска средства, потребно је да локална власт на једноставан и разумљив начин прикаже свој буџет грађанима са

информацијама о буџетским приходима и примањима, расходима и издацима, изворима финансирања, буџетским корисницима и сл. и објави га на својој интернет страници.

Имајући у виду обавезу корисника буџета да на основу праћења спровођења програма, у складу са Упутством за праћење и извештавање о учинку програма, израђују годишњи извештај о учинку програма (за последњу завршену фискалну годину), односно извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће фискалне године (полугодишњи извештај) и достављају надлежном органу у роковима предвиђеним буџетским календаром.

11. Поступак и динамика припреме буџета општине Ариље и предлога финансијских планова директних и индиректних корисника средстава буџета

На основу Упутства за припрему нацрта буџета и средњорочних планова, корисници буџетских средстава израђују предлог годишњег и средњорочног финансијског плана.

Предлог финансијског плана обухвата:

- 1) Расходе и издатке за 2024. године и две наредне године, исказане по свим буџетским класификацијама ;
- 2) Детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања;
- 3) Детаљно писана израда програмског буџета (у складу са Упутством за израду Програмског буџета и обрасцима који чине саставни део овог Упутства)
- 4) Преглед броја запослених и средстава за плате - Прилог 1 (табеле 1-6) - Образац коришћен за припрему буџета за 2023. годину
- 5) Преглед капиталних пројеката (са припадајућим табелама) - Прилог 2- Образац коришћен за припрему буџета за 2023. годину
- 6) Предлог пројеката развојне помоћи ЕУ који се планирају у 2024. години (образац за пројекат из Програмског дела буџета и слободна форма кратког описа пројекта)
- 7) Извештај о учинку програма за првих 6 месеци 2023. године.

Напомене: За израду предлога финансијских планова, користити само обрасце програмског дела буџета, уместо образаца за текуће издатке, допунска и основна средства. Уколико у оквиру једне програмске активности корисник има више функција, потребно је користити посебан образац за сваку функцију. У складу Упутством о праћењу и извештавању о учинку програма, саставни део предлога финансијских планова представља и извештај о учинку програма за првих 6 месеци 2023. године.

- Сви материјали достављају се у штампаном облику, са печатом и потписом функционера буџетског корисника.

Потребне обрасце за израду ваших планова можете преузети са званичног сајта Министарства финансија (www.mfin.gov.rs). - секција Локална власт.

Рок за достављање предлога финансијских планова директних корисника Одељењу за привреду и финансије је 15. септембар 2023. године.

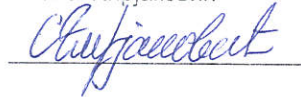
Рок до кога индиректни корисници треба да доставе своје предлоге финансијских планова директном кориснику је 01.09. 2023. године.

У случају било каквих нејасноћа код израде можете се обратити: Бранко Михајловић телефон: 315-0136 или Слава Ђирјаковић телефон: 315-0140.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА АРИЉЕ
Општинска управа
– Одељење за привреду и финансије –
IV 01 број 400 - 220 /2023
24.07.2023. године
А Р И Љ Е

Аналитичар буџета

Слава Ћирјаковић





Начелник Одељења

Бранко Михајловић

